

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Çocuklar ve gençler bir ülkeyi oluşturan toplumun üzerinde en özenle durulması, gözetilmesi, eğitilmesi, şiddetten, ihmal ve istismardan korunması gereken kesimdir. Ülkelerin çağdaşlık düzeyleri çocuk ve gençlere verilen değerle koşuttur. Türkiye BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 1990 yılında imzalayarak her bir çocuğun hak ve özgürlüklerini her koşulda koruma ve yerine getirme yükümlülüğünü kabul etmiştir. Ancak, ne yazık ki bugün ülkemizde çocuk ve gençlere çok hoyrat davranan, şiddet ve ihmal onarılamaz sonuçlar doğurmaktadır. Çocuk ve gençler bugünkü yönetimin şiddet içeren yaklaşımlarıyla yaşamlarını yitirmekte, bedensel ve ruhsal bütünlükleri örselenmektedir.

Dünya'da ve Türkiye'de çocuğun yaşam hakkı ihlalleri iki ana başlık altında sınıflandırılmıştır. Bunlar: devlet eliyle ortaya çıkmış yaşam hakkı ihlalleri ve devlet önlem almadığı için ortaya çıkan yaşam hakkı ihlalleri şeklindedir. Türkiye'de 2014 yılında toplumsal olaylarda, yargısız infazla veya kamu görevlilerinin ihmali sebebiyle 38 çocuk ölmüştür. Devletin önlem almadığı; gruplar arası kavga, çocuk evlilikleri, şiddet, silahlanma, intihar, ihmal, iş cinayetleri afetlerde 548 çocuk ölmüştür. Buna ölen ve kayıt altına alınabilen mülteci çocukları da eklediğimiz de sayı 589'a çıkmaktadır. 2015 yılı raporlaması ise henüz tamamlanmamıştır. Durumun iyiye gittiğine dair herhangi gelişme söz konusu değildir.

Bugün içinden geçtiğimiz sürecin ise bir iç çatışma süreci olduğu açıktır. Ülkenin içinde bulunduğu çatışma ortamının, şiddete doğrudan maruz kalan çocuklar üzerinde etkisi olduğu gibi, o ortamda bulunmayan ancak dolaylı yollardan maruz kalan veya olanlara tanıklık eden çocuklar üzerinde ve tüm toplum üzerinde de travmatik etkiler oluşmakta. Savaşlar, çatışmalar bittikten sonra bile etkileri kuşaktan kuşağa aktarılarak, uzun yıllar boyunca devam eden kalıcı etkiler bırakmaktadır.

Savaşa, çatışma ortamına doğrudan ya da dolaylı maruz kalan çocuklar kaygı, üzüntü, öfke, güven kaybı, çaresizlik, umutsuzluk, yabancılaşma ve daha birçok baş edilmesi zor duygular yaşıyor; bu durum çocukların fizyolojik, psikolojik, sosyal ve toplumsal gelişimini etkiliyor.

Tüm bu bilimsel gerçeklere rağmen çocukların korunması için herhangi bir önlem alınmamakta, devletin yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucunda ortaya çıkan hak ihlalleri ağırlaşarak ve artarak devam etmektedir.

22 Temmuz Suruç katliamından sonra yaşanan çatışmalarda hastaneye gidemeyen, kolluk kuvvetlerinin doğrudan hedefi olan ve aralarında henüz annesinin karnındayken ölen 55 çocuk bulunmaktadır. Son olarak henüz 3 aylık Miray İnce'nin öldürülmesi hepimizi derinden yaraladı. Sokağa çıkma yasaklarının olduğu bölgede eğitim durmuş, okul ve hastaneler karargâh olarak kullanılmaya başlanmış, sağlık hizmetlerine erişim engellenmiş, halk göçe zorlanmış vaziyettedir. Bu durumdan en fazla çocuklar etkilenmektedir. Bölgede çocuklar, sokağa çıkma yasaklarında yakınlarını kaybetmekte, eğitim, sağlık, güvenli bir ortamda büyüme, barınma, gelişim haklarına erişememekte, şiddetin doğrudan tanığı olmakta ve böylece ihmal ve istismar edilmektedirler. Çocuk ölümleri, yaralanmalar, fiziksel ve ruhsal

işkence, eğitimden, sağlıktan, barınmadan mahrum kalan çocukların durumu, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde yer alan hak ve özgürlüklerin açık ihlalidir.

Bununla birlikte ülkenin batısında da çocuklar için manzara son derece iç karartıcıdır. Toplumsal gösterilerde polisin orantısız ve hedef gözeterek çocuklara saldırıda bulunması, küçücük bebeklerin ara sokaklarda, okul ve hastane bahçelerinde biber gazına, çocukların karakolda işkenceye maruz kalması söz konusudur. Berkin Elvan'ın ölümü son olsun dediğimiz ortamda çocuk kayıplarına her gün yenileri eklenmektedir.

Çocuđa yönelik şiddet konusunda İzmir Emniyet Müdürlüğü en vahim örneklerden biridir. Küçük çocukların köşe başlarında polis tarafından sıkıştırılıp şiddete maruz bırakıldığı görüntüleri hafızalardaki yerini korumaktadır. Son olarak da İzmir'de 25.12.2015 Cuma gecesi gözaltına alınıp Karabağlar Karakolu'na götürülen Mazlum Dalbudak (15) ve Mazlum Selbik (16) gece yarısı bırakılmış; yüzü ile vücudunda morluklar bulunan Mazlum Dalbudak (15), kusma ve baş dönmesi şikayetlerinden dolayı Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırılarak, bir süre müşahede altında tutulmuş ve darp raporu almıştır. Bu durum hem İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi hem de Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin açık ihlalidir.

Benzer şekilde Türkiye'deki cezaevlerinde de çocuklar için ürkütücü durumdadır. Şakran, Pozantı, Muğla Cezaevleri örneklerinde karşılaştığımız gibi, cezaevlerinde çocuklara karşı etiketleme-damgalama, sindirme, korkutma, tehdit gibi ayrımcı, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele eylemlerinin gerçekleştiğini, çocukların aileleriyle iletişimlerinin sınırlandırıldığını ve en vahimi çocukların doğrudan veya akranları aracılığıyla fiziksel, duygusal ve cinsel şiddete açık hale getirilerek her birinin şiddet mağduru olduğu görülmektedir. Çocuklar yetişkinlerle aynı koşullara konuşmakta, işçi koşullarında çalıştırılmakta, açık bir biçimde fiziksel sömürüye maruz kalmaktadırlar.

Kız çocuklarına yönelik tecavüz vakalarında ceza indirimi neredeyse her davada görülmekte, bizzat kamu görevlilerinin karıştığı toplu tecavüz haberlerini her gün bir biçimde basından takip etmekteyiz. Van Erciş'te, Sakarya'da, Siirt'te, Erzurum'da, Çorum'da, Gölcük'te aralarında kamu görevlilerinin de olduğu toplu tecavüz dava ve haberlerini biliyoruz.

Tüm bu yaşanan gerçeklerden hareketle çocukların her türlü şiddetten, istismardan, işkenceden korunması; yaşama, gelişme, sağlık hizmetine ve eğitime erişim hakkı sağlanmalıdır. Dolayısıyla, çözümün TBMM çatısı altında aranması, çocuk ölümlerinin, yaralanmalarının son bulması, çocukların her türlü şiddet ve istismar ortamında korunması, işkenceye maruz kalmaması için "Çocuklara Yönelik Yaşam Hakları İhlalleri" adlı alt komisyonun kurulmasını arz ve talep ederiz.

Zeynep Altıok
İzmir Milletvekili